

Állásfoglalás a magyar romák egyenlő társadalmi részvételéről

Erdélyben mintegy százezer magyar nyelvű roma él, akik magyar (vagy többes) identitásuk mellett sok szálon kötődnek az erdélyi magyarság intézményrendszeréhez. Az RMDSZ alapidokumentumai korábban is hitet tettek a romák egyenlő társadalmi részvétele mellett, és azt is megfogalmazták, hogy ez – erre vonatkozó igény esetében – a magyar kisebbség intézményrendszerén keresztül is megvalósulhat.

Ezekből kiindulva az RMDSZ 16. Kongresszusa kinyilvánítja a magyar romákkal való teljes szolidaritását és azt, hogy őket a magyar közösség egyenrangú tagjainak tekinti. Szülőföldünkön való megmaradásunk csak együtt, romák és nem romák összefogásán keresztül lehetséges. Az RMDSZ elkötelezett a magyar romák egyenjogúsítása mellett, és minden kezében lévő eszközt felhasznál ahhoz, hogy ezt a célt elősegítse.

A Szövetség számára kiemelten fontos a magyar romák társadalmi és gazdasági felemelkedése, valamint az, hogy roma és magyar identitásukat egyidejűleg őrizhessék meg, teljesíthessék ki. Az alávetettség megszüntetése nem csupán az emberi jogok vagy társadalmi felelősségvállalás kérdése, hanem a romákkal szembeni jogos történelmi igazságtétel.

A Kongresszus a fentiekből kiindulva megbíz egy munkacsoportot, hogy részletes cselekvési tervet dolgozzon ki, amely a magyar nyelvű romák egyenlő társadalmi részvételét segíti elő. A cselekvési terv kiindulópontját képezik az RMDSZ eddig kidolgozott dokumentumai, amelyet a munkacsoport a továbbiakban egyeztet a roma közösségek képviselőivel, a helyi és megyei önkormányzatokkal, a magyar szertartású egyházakkal, a romák emancipációjáért dolgozó civil szervezetekkel és szakmai csoportokkal. A munkacsoport számára a Szövetség biztosítja az ehhez szükséges erőforrásokat, a véglegesített cselekvési tervet a Szövetségi Képviselők Tanácsa fogadja el.

A cselekvési terv kidolgozásakor megkülönböztetjük az RMDSZ kezében lévő tényleges eszközöket, illetve a romák egyenlő társadalmi részvételét elősegítő célokat. Az RMDSZ eszközei a következők:

- a Szövetség kormányzati és parlamenti részvétele, amelyen keresztül az országos törvényeket és közpolitikákat befolyásolhatja;
- a Szövetség önkormányzati részvétele, amelyen keresztül a helyi szintű folyamatokat és a közpolitikák végrehajtását befolyásolja;

- a kisebbségi magyar intézményekkel való partneri viszony, amelyen keresztül ezek működésére közvetett ráhatással lehet.
- A romák egyenlő részvételét elősegítő célok a következőképpen bonthatók tovább:
- a romák egyenlő részvétele Románián belül, azokon a területeken (mint a gazdaság, egészségügy, fejlesztéspolitika stb.), amelyek nem igényelnek külön kisebbségi intézményeket;
- a romák egyenlő részvétele a kisebbségi magyar intézményekben (oktatási rendszer, kulturális intézmények, egyházak, politikai érdekképviselő);
- a magyar– roma kulturális örökség láthatóvá tétele és elismerése.

A fent meghatározott területeket és célokat, illetve az RMDSZ 2017-es programját figyelembe véve 11 cselekvési irányt határozzunk meg:

Ezek közül a gazdasági, a szociális, illetve az egészségügyi és a családpolitikai nem a magyar kisebbségi intézményeken, hanem az országos struktúrákon belül kerül megvalósításra. Ezek befolyásolásában az RMDSZ kormányzati és parlamenti szerepvállalására támaszkodhatunk, míg a végrehajtás az önkormányzatok feladatköre. A 16. Kongresszus felkéri azokat az RMDSZ-es kormányzati tisztségviselőket, akik az Országos Roma Stratégia végrehajtásában részt vállalnak, hogy egy belső egyeztető fórumot hozzanak létre, ami egyrészt a különböző minisztériumokban dolgozó tisztségviselők munkájának összehangolásában segít, másrészt pedig elősegíti, hogy a romák felzárkóztatását célzó országos programokban az RMDSZ által irányított önkormányzatok kellő súllyal vegyenek részt.

A következő cselekvési irányok a kisebbségi magyar intézményeket érintik. Ezek az oktatás; a tudományos kutatás; az egyházi élet és a politikai érdekképviselő. Az oktatás vonatkozásában egyrészt fontos a magyar iskolák országos programokba való bekapcsolása, amelyet a fenti kormányzati egyeztető fórum segít elő. Másrészt szükséges a magyar nyelvű oktatási rendszeren belül a roma oktatási helyszínek pontos beazonosítása és az oktatási infrastruktúra monitorizálása.

A Szövetség elkötelezett abban, hogy a nagy számban romák lakta településeken és megyékben saját listáin befutó helyeket biztosítson a romák számára, lehetőleg a magyar nyelvi közösségen belüli arányoknak megfelelően.

Az előbbi területeket a művelődésre és a sajtóra vonatkozó cselekvési irányok egészítik ki, ahol a Szövetség elsősorban egy magyar roma értéktár létrehozását és egy, a romákkal szembeni érzékenyítést célzó kampányt tart szükségesnek. A cselekvési terv utolsó területe a romákkal szembeni diszkrimináció megszüntetésére vonatkozik, ami egyaránt érinti az országos szintet és a kisebbségi magyar intézményeket.